

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 222/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť K. P., B., zastúpenej advokátom JUDr. PaedDr. I. P., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2002 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 417/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2012 doručená sťažnosť K. P., B. (ďalej len sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. PaedDr. I. P., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé

súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2002 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 417/2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že žalobou z 29. januára 2002 sa voči spoločnosti B., spol. s r. o., B. (ďalej len „žalovaná“), domáhala, aby jej bola uložená povinnosť zdržať sa neoprávnených zásahov do jej vlastníckeho práva, teda aby žalovaná uviedla do pôvodného stavu rozvody ústredného kúrenia vedúce do nebytového priestoru v jej vlastníctve a toto pripojenie udržiavala v takom stave, aký tu bol pred 8. februárom 1999, a zároveň žiadala, aby sa žalovaná zdržala zásahov, ktoré by mali za následok odpojenie rozvodov ústredného kúrenia vedúceho do jej nebytového priestoru.

Sťažovateľka uviedla, že o jej žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 19 C 19/2002 z 15. januára 2009 tak, že ju zamietol. Podľa jej názoru okresný súd vec nesprávne právne posúdil, *„a to tak, že odporca nie je danej veci pasívne legitimovaný. Podľa názoru súdu sťažovateľ mal žalovať subjekt, ktorý vykonáva v zmysle zákona č. 182/1993 Zb. v znení neskorších predpisov správu priestorov garáží a ten je oprávnený uzavrieť zmluvu so subjektom, ktorý dodáva energiu. Súd mal za to, že odporca správu v nebytových priestoroch nevykonáva.“*

Sťažovateľka vyslovila názor, že s takýmto tvrdením okresného súdu sa nemôže stotožniť, pretože *„odporca je zo zákona jediný čo priamo s dodávateľmi energii uzavrel zmluvy o dodávke predmetných médií a tieto v konečnej fáze rozpočítava a fakturuje jednotlivým dielčím odberateľom“*.

Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Co 190/2009 z 30. júna 2009 odmietnuté z dôvodu, že dôvody odvolania neboli doplnené v rámci odvolacej lehoty. Sťažovateľka uviedla, že proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie, na základe čoho Najvyšší súd Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 5 Cdo 268/2009 zo 6. októbra 2010 rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa vyjadrenia sťažovateľky po zrušení uvedeného rozhodnutia krajského súdu a vrátení veci na ďalšie konanie krajský súd na základe ňou podaného odvolania preskúmal rozsudok okresného súdu sp. zn. 19 C 19/2002 z 15. januára 2009 a tento potvrdil. Sťažovateľka uviedla, že krajský súd *„sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným v konaní pred prvostupňovým súdom, teda sa stotožnil so záverom, že odporca bol správcom len časti objektu okrem garážových častí“*. S týmto názorom krajského súdu sťažovateľka prejavila nespokojnosť a tvrdila, že *„ak by odporca nebol správcom predmetnej časti objektu, nebol by oprávnený doriešiť problematiku vykurovania a odberu TÚV do priestorov obchodu, ktorý sa nachádza v garážovej časti, tak ako je to uvedené v zázname z pracovného rokovania medzi vlastními objektu P. a správcom, konaným dňa 10. 02. 1999. V danom prípade súd vyslovil odlišný dôvod nesprávnej pasívnej vecnej legitimácie, a to, že správne mali byť žalovaní vlastníci objektu, nakoľko správca na základe mandátnej zmluvy zo dňa 01. 04. 1998 jednal len na pokyn práve vlastníkov objektu, a preto sú z úkonu zviazaní len vlastníci objektu.“*

Sťažovateľka dodala, že proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 214/2011 z 18. januára 2012 odmietnuté s odôvodnením, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný. Sťažovateľka zároveň uviedla, že rozhodnutie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 6. februára 2012, a preto považuje lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu v spojení s rozhodnutím krajského (odvolacieho) súdu za zachovanú poukazujúc na judikatúru ústavného súdu (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010). Sťažovateľka súčasne uviedla, že posledným dňom lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu bol 6. apríl 2012, ale vzhľadom na to, že v daný deň bol štátny sviatok, v zmysle § 57 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku bol posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň, teda 10. apríl 2012, keď sťažnosť ústavnému súdu bola zaslaná na poštovú prepravu.

Sťažovateľka vyslovila názor, že rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu sú prejavom svojvôle, pričom podľa nej nebol v danej veci dostatočne a úplne zistený skutkový stav a oba sudy dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že „*postupom súdov na oboch stupňoch riadenia v konaní č. k. 19 C 19/2002 a č. k. 9 Co 417/2010*“ bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia, ako aj „*trovy konania vzniknuté v konaniach predchádzajúcich, celkovo vo výške 1.185,10,- Eur*“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2002, ktorý rozsudkom z 15. januára 2009 jej žalobu zamietol, ústavný súd sa riadil princípom subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Z uvedeného vyplýva, že na preskúmanie prvostupňového rozhodnutia bol v prvom rade povolaný odvolací súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmať rozhodnutie súdu prvého stupňa v danej veci. Odvolávajúc sa na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 417/2010 a jeho rozsudkom zo 16. júna 2011.

Podľa zistení ústavného súdu uvedený rozsudok krajského súdu sťažovateľka napadla dovolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 214/2011 z 18. januára 2012 tak, že ho odmietol ako neprípustné.

Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti judikatúra ústavného súdu reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53, 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010, III. ÚS 81/2012), samozrejme, za predpokladu, že sťažnosť bola podaná v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu.

Uznesenie najvyššieho (dovolacieho) súdu sp. zn. 6 Cdo 214/2011 z 18. januára 2012 nadobudlo právoplatnosť 6. februára 2012, koniec dvojmesačnej lehoty pripadol na štátny sviatok 6. apríla 2012, pričom sťažovateľka zaslala sťažnosť ústavnému súdu na poštovú prepravu 10. apríla 2012, čo bol po najbližší nasledujúci pracovný deň po štátnom sviatku, a preto sťažnosť aj vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu bola podaná v lehote zodpovedajúcej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V zmysle uvedeného preto ústavný súd pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľky uplatnených vo vzťahu k označenému rozsudku krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že 29. januára 2002 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľky o zdržanie sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva, ktorou sa domáhala, aby žalovaná ako správkyňa objektu obnovila dodávku ústredného kúrenia vedúceho do nebytového priestoru v jej vlastníctve, aby bol dosiahnutý taký stav, aký tu existoval pred 8. februárom 1999, teda pred odstávkou médií, a aby sa v budúcnosti zdržala akýchkoľvek zásahov, ktoré by znamenali odpojenie rozvodov ústredného kúrenia vedeného do jej nebytového priestoru. O žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 19 C 19/2002 z 15. januára 2009 tak, že ju zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 3 Co 190/09 z 30. júna 2009 odmietol s tým, že sťažovateľka zmeškala lehotu na jeho podanie, keďže podľa jeho názoru podala len blanketové odvolanie a jeho dôvody doplnila až po uplynutí lehoty na podanie opravného prostriedku. V rámci dovolacieho konania bolo označené rozhodnutie krajského súdu zrušené uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 268/2009 zo 6. októbra 2010 a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie s odôvodnením, že sťažovateľke ním bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Následne krajský súd preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 19 C 19/2002 z 15. januára 2009 a vo výroku svojho rozhodnutia ho potvrdil.

Krajský súd v namietanom rozsudku sp. zn. 9 Co 417/2010 zo 16. júna 2011 stručne predstavil doterajší priebeh konania, podstatu napadnutého rozsudku okresného súdu, vyjadrenie žalovanej a argumenty sťažovateľky obsiahnuté v odvolaní, v ktorom tvrdila, že žalovaná nesie zodpovednosť za protiprávny stav spočívajúci v uzatvorení prietokov jednotlivých médií vedených do nebytového priestoru v jej vlastníctve, a preto jej pasívna legitímácia je s určitosťou daná.

V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia krajský súd konštatoval:

„... odvolací súd má za to, že záver prvostupňového súdu ohľadne nedostatku pasívnej legitímácie odporcu v konaní je správny, aj keď s časti z iných dôvodov.

Ako už bolo uvedené vyššie odporca ako mandatár uzatvoril s vlastníkmi domu B... ako mandantmi Mandátnu zmluvu podľa § 566 a nasl. Obchodného zákonníka, keď predmetom zmluvy okrem iného bolo v zmysle čl. IV písm. B aj zabezpečovanie služieb spojených s užívaním domu. Podstatou mandátnej zmluvy v zmysle Obchodného zákonníka je záväzok mandátara v mene a na účet mandanta vykonávať určité úsilie a ide vlastne o formu priameho zastúpenia, kedy práva a povinnosti z úkonov mandátara zaväzujú priamo mandanta. Uvedené priamo vyplýva aj z čl. VIII bod 5 predmetnej mandátnej zmluvy, kde je uvedené, že z úkonov, na ktoré mandant splnomocnil mandátara, aby v mene mandanta zabezpečoval plnenia podľa tejto zmluvy, sú viazaní priamo mandanti.

Ak teda odporca na základe mandátnej zmluvy uzatvoril prietoky jednotlivých médií do nebytového priestoru navrhovateľky, tak tento úkon bolo urobený na základe pokynov vlastníkov domu (Oznámenie o prerušení dodávky tepla zo dňa 28. 11. 2001 č. l. 40 spisu) v zmysle mandátnej zmluvy a preto sú z tohto úkonu zaviazaný priamo oni, ktorí sú teda v konaní pasívne legitimovaní, keď títo mali aj uzatvorené zmluvy o dodávkach pitnej vody a elektrickej energie...

Námietka navrhovateľky uvedená v odvolaní, že odporca svojvoľne bez príslušného poverenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov uzatvoril prietoky jednotlivých médií, v dôsledku čoho nesie zodpovednosť za protiprávny stav, ktorý spôsobil, čím je pasívna legitimácia odporcu daná, je bezdôvodná. Zo záznamu z verejnej schôdze vlastníkov nehnuteľnosti na P., ktorá sa konala dňa 16. 3. 2005, je nepochybné, že vlastníci sa jednomyseľne rozhodli, nechať súhlas na znovu napojenie systému UK do nebytového priestoru navrhovateľky (č. l. 80 spisu) a teda, že odporca ako správca konal len na základe ich pokynov a zo všetkých úkonov vykonaných správcom (odporcom) sú zviazaní priamo oni.“

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľky, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 80/05, III. ÚS 122/2010).

Ústavný súd konštatuje, že argumentácia krajského súdu obsiahnutá v odôvodnení namietaného rozhodnutia obsahuje dostatok relevantných informácií a dôvodov na jeho výrok, ktorým bol potvrdený prvostupňový rozsudok o zamietnutí žaloby pre nedostatok pasívnej legitímácie žalovanej.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že záver okresného súdu považuje za správny, aj keď sčasti z iných dôvodov. Krajský súd poukazujúc na podstatu mandátnej zmluvy podľa § 566 a nasl. Obchodného zákonníka uzatvorenej medzi žalovanou ako mandátarom a vlastníkami domu (mandantmi), v ktorom sa nachádzajú aj nebytové priestory sťažovateľky, ako aj na skutočnosť, že k uzatvoreniu prietokov jednotlivých médií do nebytových priestorov sťažovateľky došlo na základe pokynu vlastníkov domu, konštatoval, že zo všetkých úkonov žalovanej sú v tomto ohľade zviazaní priamo vlastníci domu, ktorým v danom súdnom spore svedčí pasívna legitímácia.

Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok krajského súdu už prima facie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho výrok, nepopiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, nie je v rozpore s platnou právnou úpravou, a teda nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti.

Krajský súd v namietanom rozsudku dôkladným spôsobom vysvetlil svoje myšlienkové pochody, stotožnil sa so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa a sčasti aj s jeho odôvodnením, ktoré doplnil svojimi právnymi úvahami vychádzajúcimi z relevantnej právnej úpravy.

Preskúmaním rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 417/2010 zo 16. júna 2011 ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu, ktorý by nemal oporu v zákone.

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že krajský súd svojím rozhodnutím, ktoré je vzhľadom na už uvedené potrebné považovať za ústavne konformné, nenaplnil očakávania sťažovateľky, nemožno zamieňať s nutnosťou vysloviť porušenie základného

práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť v tejto časti je potrebné vyhodnotiť ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju ústavný súd už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z tohto dôvodu odmietol.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky, ktoré vyplynuli zo sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012